

HANDELSSTEDET VENNESHAMN I MOSVIK

Firma Ernst Karlsen ble etablert i Venneshamn i første halvdel av september 1888. Den første eier var Ernst Karlsen fra Lillegrande, f. 16. april 1857, d. 21. juli 1902. Fra starten var det foruten vanlig landhandel også meieridrift, senere bakeri, skipsekspedisjon og poståpneri.

EIENDOMSFORHOLD

Tomten i Venneshamn var til å begynne med leid av Vennes søndre, gnr. 43, bnr. 1. Festecontrakt datert 27. januar 1890 var undertegnet av Ole J. Vennes og Ernst Karlsen. Festeavgift kr 40,- pr. år.

Senere fikk festeren kjøpe tomtearealene. Kjøpecontrakt utstedt 23. april 1895 undertegnet av Karl C. Vennes og Ernst Karlsen. Kjøpesum kr 2 000,-.

Skylddelingsforretning ble avholdt 2. september 1895 under ledelse av lærer Joh. P. Aune. Skjøte på Venneshavn, gnr. 43, bnr. 4 ble utstedt 18. september 1895 undertegnet av Karl C. Vennes og Gunelie Vennes.

Ernst Karlsen kjøpte senere en "nøst- eller pakhustomt" på husmannsplassen "Havnen" under eiendommen Rævdal, gnr. 42, bnr. 1. Kjøpecontrakten ble utstedt 2. november 1895 og undertegnet av Jørgen Revdal og Ernst Karlsen. Kjøpesum kr 25,-.

Tomten i Venneshamn er senere utvidet ved kjøp av tilleggsareal av Vennes søndre. Skjøte datert 19. august 1957 undertegnet av Knut Vennes og Aase Vennes. Denne parsell betegnes Venneshamn II, gnr. 43, bnr. 13, senere slått sammen med bnr. 4 til ett bruksnummer.

ANLEGG / BYGNINGER

Kombinert forretnings- og meieribygning med ishus ble oppført sommeren og høsten 1888. Byggearbeidet ble utført av byggmester O. Røising fra Steinkjer etter kontrakt undertegnet av partene 20. mars 1888. Bygningen stod ferdig i månedskiftet september/oktober 1888. I følge arbeidslistene for tidsrommet 9. april til 13. oktober 1888 var det flere av bygdas folk som deltok i grunn- og bygningsarbeidet.

Kårhus, senere kalt "Øverstua", ble satt opp i siste halvdel av 1905. Denne bygningen stod i Storsveet, en plass som lå sørøst for gammelgården på Selset. Huset ble kjøpt på auksjon, revet og transportert til Venneshamn.

Sommeren 1915 ble grunnmuren under hovedbygningens nordre og østre side revet og utgraving til "størhus" foretatt.

I 1932 ble 1. etasje i forretningsgården ominnredet slik at butikken ble flyttet fra søndre ende til nordre ende av bygningen samtidig som postkontoret også skiftet plass.

Den første kaien i Venneshamn ble bygget i 1888. Det foreligger godkjenning av kaianlegget fra Overlodsens i Vestenfjeldske Distrikt datert 11. september 1897. Godkjenningen er formidlet av Trondhjems Havne- og Lodskontor.

Foruten hovedbygningen bestod bygningsmassen i Venneshamn av brygge, bakeri, kårhus, uthus og naust.

HANDELSFORRETNINGEN

Forretningen ble helt fra starten drevet som vanlig landhandel med forholdsvis stor omsetning av fisk, sild og landbruksprodukter. Varebeholdningslistene viser at det etter forholdene var et stort og variert varespekter i forretningen.

Kundekretsen omfattet foruten Framverran og Sørsida også nordsida av Verran (Verrastranda, Tua, Sela og Follafoss) og Inderøya fra Letnes til Vangshylla.

MEIERIDRIFTEN

Det ble allerede 25. februar 1888 opprettet kontrakt med 25 melkeprodusenter om levering av melk i et tidsrom på 5 år. De fleste melkeleverandører var fra Framverran, men det var også en del fra Inderøy.

I følge leveringslistene ble det i mai 1889 levert 4 305 liter melk til en pris av 5,5 øre.

FORRETNINGENS EIERE

Som nevnt ovenfor var Ernst Karlsen eier av forretningen fra starten i 1888. Han eide den til sin død i 1902.

Etter Ernst Karlsons død overtok enken, Elen Karlsen forretningen og hadde den til 1918. Hennes bror, Anton Sundset, var ansatt som bestyrer fra august 1901. Arne Karlsen d.e. overtok som bestyrer fra 1. januar 1915.

Fra 17. mars 1918 var Arne Karlsen d.e. eier av forretningen og hadde den til 31. desember 1957.

Einar Karlsen overtok forretningen fra 1. januar 1958. Han hadde imidlertid sin hovedbesjeftigelse utenom forretningen som trygdesjef, senere kommunerevisor og hadde derfor bestyrere til å forestå den daglige drift. Fra 1. januar 1971 ble sønnen, Arne Karlsen d.y. medeier.

Arne Karlsen d.y. er eneeier av forretningen fra 1. januar 1991.

SKIPSEKSPEDISJONEN

Venneshamn ble skipsekspedisjon da Indtrøndelagens Dampbaads-Samlags ruteskip "Indtrønderen" ble satt i fart på Trondheimsfjorden i 1889. Ernst Karlsen ble ansatt som skipsekspeditor iflg. brev av 17. juli 1889 fra styreformann/stortingsmann H. K. Fosnæs. Ved sammenslutningen av Indtrøndelagens Dampbaads-Samlag og Stenkjærs Dampskibsselskab etter 1890 ble Venneshamn sløffet som anløpsted og ekspedisjonen flyttet til Selsetvik med handelsfullmektig Jacob A. Brecke som ekspeditor.

Venneshamn ble senere igjen tatt opp som anløpsted for rutebåtene på fjorden. Når dette skjedde er det ikke noen sikre opplysninger om.

POSTÅPNERIET

Det første poståpneri i Verran kommune var Værrans poståpneri på Nedre Grande på Framverran. Når dette poståpneri ble opprettet vet en ikke. Poståpneriet ble flyttet fra Nedre Grande til "kirkestedet" Vestvik i 1888. Vestvik poståpneri, som senere ble navnet på poståpneriet, ble nedlagt i ...¹⁹⁶⁰.....

I brev av 23. oktober 1893 fra Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt ble det meddelt at Venneshamn poståpneri skulle opprettes fra 1. januar 1894. Handelsfullmektig hos kjøpmann P. L. Wennes i Selsetvik, Jacob A. Brecke ble ansatt som poståpner. Poståpneriet var på den tiden i Selsetvik, men ble senere flyttet til Venneshamn.

Venneshamn poståpneri ble nedlagt 1. mai 1975 da funksjonene ble overtatt av Mosvik underpostkontor og landpostrute ble opprettet.

POSTÅPNERE

Som nevnt var handelsfullmektig Jacob A. Brecke den første poståpner - fra 1. januar 1894. Etter ham ble hans datter, Frida Brecke, ansatt og hun hadde stillingen til 31. mai 1926.

Fra 1. juni ¹⁹²⁶ til 31.12.1962 var Arne Karlsen d.e. poståpner i Venneshamn.

Ingrid Karlsen Følstad ble konstituert som poståpner fra 1. februar 1963 og ble fast ansatt fra 1. juli 1964. Etter at Venneshamn poståpneri ble nedlagt i mai 1975 fortsatte hun som poststyrer ved Mosvik underpostkontor. Ingrid Karlsen Følstad hadde denne stillingen til